

Det levende er blevet til ved evolution

– Gud er hos os ”al slags vejr”

Prædiken til sommergudstjeneste under linden

Naturen er fantastisk. De grønne blade f.eks. som i millioner og atter millioner udgaver vokser og folder sig ud til bøg og eg, ask og ahorn, kastanje og lind. Så friske og smukke og med evnen til at lave frisk ilt. Eller kornsorterne som vi kan dyrke på markerne, så de giver os rigeligt med brød. Solen som varmer stærkere end et bålsted og lyser alting op, mange gange mere end en lampe. Lige så længe som der har været mennesker på jorden har vi været bundet til, afhængige af og glædet os over naturen: Hvor kommer det hele fra, hvordan er det levende levende?

Det er så fantastisk sat sammen. Selv det grusomme: at dyr æder dyr, at der skal skovbrande til for at gøre skovene frugtbare på ny, at vinterens frost mod nord er livsfarlig for mennesker men er nødvendig for at give levesteder for isbjørne.

Vi ved ikke hvordan verden er skabt. Når vi følger evolutionen tilbage til LIVETS opståen, skete det måske som kemiske forbindelser i havvandet ved varme

kilderat livet blev til. Selv om vi ved det, er det stadig en gåde hvordan det hele er blevet til noget.

Uanset om vi tror Gud på en ukendt måde er aktiv i evolutionen eller om evolutionen selv har udviklet det levende i verden, er vi grebet af og taknemmelige over de muligheder, livet giver os gennem naturen.

Før kristendommen troede de fleste på ånder i naturen eller naturguder. I Norden ofrede vi våben og mennesker til moserne, vi dyrkede solen som kørte på en vogn over himlen og Thor svingede sin hammer i tordenvejret.

Kristendommen aflivede alle de små guder og ånder og overlod det til en Gud at holde den skabte verden levende med sit ord og sit åndepust. Gud sagde i skabelsesmyten til Adam og Eva, at menneskene skal herske over dyr og planter.

Faktisk har det betydet at vi har fået et mindre tæt forhold til naturen, det er blevet mere materiale for os. Der bor ikke ånder og guder i den. Vi skal ikke dyrke naturguder eller frygte dem. Vi kan derimod herske over og bruge naturen.

Men selv om vi bruger naturen og selv om naturen er blevet til ved evolution elsker vi den. Derfor digter vi om den. Darwinisten Johannes V. Jensen fortæller i digtet, jeg læste hvordan storken lever lidt her i Danmark og derefter på fantastisk vis drager til Nilens bredder om vinteren. Her møder storken den grusomme, vilde og smukke natur med dyr indrettet til at klare varmen og fjenderne. Og når storken så kommer tilbage hertil om foråret så er det fordi her er frisk vind, fred og en mage, som han holder sammen med livet igennem. Johannes V. er dybt fascineret af naturens grusomme lov: at dyr lever ved at æde dyr, men også romantisk optaget af hvordan den danske ko kan græsse sig fed i fred og hvordan storken har én mage livet igennem.

H.C. Andersen er en anden digter som har digtet meget med dyr og planter. H.C. Andersens dyr har dog menneskers egenskaber. Han digter f.eks. om en snegl og en rosenhæk som bor side om side i haven år efter år. Rosenhækken blomstrer og lever og giver sin skønhed og glæde til verden mens den sure snegl har lukket sig inde i sin skal og venter på at nogle kan se at den er noget stort og vigtigt. Det lykkes aldrig sneglen at få nogen til at se den er vigtig inde i sit

sneglehus, den kommer til at dø sur og vissen, bitter på verden som den ikke regner for noget mens rosenhækken blomstrer.

H.C. Andersen troede på at det at give sig i kast med livet og sole sig i det som rosenhækken at det er meningen med vore liv. Gud har givet os vores muligheder, tænkte Andersen, uanset om vi er som svaner i en andedam, roser, grantræer eller snegle og så må vi få det bedste ud af det dejlige liv.

Men det er ikke så enkelt for vi har jo meget forskellige muligheder og nogle er mere heldige end andre. F.eks. hvis du eller jeg får en depression og alting ser sort ud så er det hjernen som bliver syg. Det kan vi jo ikke bare selv klare at undgå. Vi er med andre ord ikke rigtig herrer over vores sneglehumør, hvis vi ikke kan blive lige som den glade rosenhæk. Eller hvis vi bliver syge så er det biologi. Hverken Gud eller mennesker styrer den slags ting.

H.C. Andersen troede muligvis i højere grad end vi at vi selv kan styre livets tilfældigheder. I hans eventyr Storkene møder vi i hvert fald en storkefamilie som kan give mennesker skæbne. Her hører de 4 storkeunger en menneskedreng som mange gange synger til storkene

et gammelt børnerim: "Storke storkesteie, flyv hjem til dit Eie! Din kone ligger i Reden sin, med fire store Unger, Den ene skal hænges, den anden skal stænges, den tredje skal brændes, den fjerde skal endevendes! Storkeungerne er meget bange for om det kan være sandt, at de skal hænges og brændes, låses inde og endevendes. Men deres storkemor fortæller dem at det er noget menneskesnak. Hvis derimod ikke ungerne lærer at flyve så vil storkegeneralen hakke dem. Så ungerne lærer at flyve. Inden de drager til Egypten får de dog lov til at hævne sig på drengen som har sunget sangen. Storkeungerne skal nemlig bringe søskende ud til børnene. Og den dreng som har sunget så skræmmende til storkeungerne, han får bragt en lille bror som allerede er død inden han bliver født.

Så grusomt kunne H.C. Andersen blande dyr og mennesker i eventyr og give os skæbner efter hvad vi har gjort.

Men vi ved som sagt godt der ikke er sådan en sammenhæng mellem liv og død og at storken ikke bringer de nyfødte. Naturen er herlig, men den bliver ikke styret og der sker også grusomme og tilfældige ting i den.

Vi har god grund til at glæde os over sommerens skønhed og vores lands placering langt fra tørke og jordskælv. Langt fra tornadoer og græshoppesværme. Langt fra tropiske sygdomme og farlige dyr. For det er et lykketræf vi lige bor her.

Så vi har god grund til at takke Gud for vore liv. For at vi kan være trygge som Johannes V.s danske ko og fordi vi ofte kan være som rosenbuske som svajer og soler os i livet.

Men vi er faktisk nødt til at bede dybere. Nemlig bede om at Gud også er der i depressionens mørke og i de tørkeramte områder på den sydlige halvkugle.

Når vi kan det, når vi både kan takke for livets herlighed og bede for Guds nærvær i verdens tsunamier så synes jeg vi er kommet et skridt tættere på naturen. For så forstår vi bedre at Gud ikke kun er i naturen. Gud ønsker at være med sine mennesker uanset den natur der omgiver os uanset vores glæde eller sorg.

Vi skal altså ikke nøjes med at romantisere naturen eller skabelsen. Vi skal takke og bede. Fordi naturen ikke er Guds vigtigste element, det er mennesker. Det er os han elsker. "Hvad er da et menneske at du holder

af det" spørger salmedigteren efter han har prist Gud som en vældig skaber.

Gud er først og fremmest den som holder af sine mennesker. Guds element er ordet der taler til hjertet både når naturen blomstrer og når den visner. Gud siger: jeg elsker dig, jeg er med dig alle dage. I skal elske hinanden. Det betyder at vi også skal passe på naturen fordi den også er til for alle de andre mennesker.

amen